

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Năm ngày 12/05/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 882

“PHẬT DẠY CHÚNG TA CÁI GÌ? CHÚNG TA HƯỚNG ĐẾN PHẬT HỌC CÁI GÌ?”

Trong những bài khai thị của Hòa Thượng, Ngài luôn nhấn mạnh và nhắc nhở: Chúng ta là người học Phật thì chúng ta chính mình phải nỗ lực tu tập, phải cải đổi bản thân, hoàn toàn không ỷ lại, không nương nhờ, không cầu xin ban phước, tất cả đều phải nỗ lực từ chính mình. Chúng ta nghe tựa đề bài học hôm nay thì cảm thấy mình đã biết rồi, mình đã nghe nhiều lần đến phát chán rồi, nhưng thực tế thì chúng ta tu học không có kết quả, thậm chí kết quả còn xấu hơn. Các bậc Hiền Thánh không ngại nhắc đi nhắc lại một vấn đề nhưng chúng ta vẫn không làm được. **“Phật dạy chúng ta cái gì? Chúng ta hướng đến Phật học cái gì?”**. Tựa đề này là một câu hỏi mà gần như hàng ngày mỗi chúng ta đều phải phản tỉnh xem mình học cái gì.

Trong thế gian này, các bậc sáng tạo các tôn giáo đều dạy chúng ta hoàn thiện bản thân để trở thành người tốt, không dạy chúng ta buông lung, chệnh mảng. Các Ngài đều dạy chúng ta phải phấn phát, khởi tâm động niệm đều vì lợi ích tha nhân. Các Ngài không dạy chúng ta vun vén cho sự tự tư, ích kỷ cho bản thân mà luôn dạy chúng ta sống biết quan tâm đến người khác.

Hòa Thượng nói: **“Phật dạy chúng ta cái gì? Phật dạy chúng ta “cần tu Giới – Định – Tuệ, diệt trừ tham, sân, si”**. Đây là những điều căn bản nhất. Chúng ta phải nỗ lực tu Giới, tu Định, tu Huệ.

TU GIỚI

Giới là những chuẩn mực, những khuôn phép mà chúng ta không được tùy tiện vượt qua, không được tùy tiện phạm phải. Người bình thường cũng không được tùy tiện vượt qua, phạm phải những quy chuẩn, người học Phật, người học Thánh Hiền thì càng phải nghiêm túc giữ Giới. Giới là những quy chuẩn mà chúng ta phải khép mình trong đó. Chúng ta ở trong những quy chuẩn của Thánh Hiền, quy chuẩn của Phật Bồ Tát lâu rồi thì chúng ta cũng tự khắc trở thành Thánh Hiền, trở thành Phật Bồ Tát.

Chúng ta mãi là phàm phu vì chúng ta vượt qua những quy chuẩn của Thánh Hiền, vượt ra ngoài những quy chuẩn của Phật Bồ Tát. Chúng ta luôn cảm thấy cuộc sống của mình đầy phiền não, đầy bất an, cảm thấy không được mọi người không xem trọng. Thật ra chúng ta phải xem lại chính mình! Chúng ta sống không có quy chuẩn, chúng ta luôn vượt qua các quy chuẩn. Chính bản thân chúng ta không có chuẩn mực thì mọi người nhìn vào không thể sinh tâm kính phục, không thể sinh tâm ngưỡng mộ.

Chúng sanh nhìn vào các bậc Thánh Hiền, Phật Bồ Tát thì sinh tâm ngưỡng mộ, kính phục, hướng đến các Ngài để học tập bởi vì khởi tâm động niệm, lời nói, việc làm của các Ngài đều là chuẩn mực cho thế gian, như trong “*Kinh Hoa Nghiêm*” đã nói: “**Học vi nhân sư, hành vi thế phạm**”, học để làm Thầy người, hành để làm mô phạm cho người.

Phật dạy chúng ta trước tiên phải tu Giới. Giới là chuẩn mực, phép tắc, khuôn mẫu mà chúng ta phải tuân theo để trải qua đời sống. Nếu chúng ta không có chuẩn mực để trải qua đời sống thì chúng ta sẽ lười biếng, nhếch nhác, từ đó dẫn đến sống phóng túng, tùy tiện. Trong các tập khí của chúng ta, tập khí xấu nhiều hơn tập khí tốt cho nên chúng ta có chiều hướng ngã về cái xấu nhiều hơn là ngã về cái tốt.

Phật rất từ bi. Ngài định đặt cho chúng ta chuẩn mực để chúng ta theo sự chuẩn mực đó mà trải qua ngày tháng. Nếu chúng ta không theo sự chuẩn mực đó thì chúng ta mãi là phàm phu. Chúng ta muốn trải qua đời sống của Phật Bồ Tát hay muốn trải qua đời sống của một phàm phu, thậm chí không phải là một phàm phu bình thường mà là một phàm phu tội lỗi? Điều này là do chúng ta tự chọn, Phật không ép buộc. Chúng ta làm được tốt thì tốt cho chính mình, chúng ta làm xấu thì xấu cho chính mình. Không phải là chúng ta làm tốt thì Phật vui, chúng ta làm xấu thì Phật buồn. Nếu chúng sanh nghe lời Phật thì Phật hoan hỉ, chúng sanh không nghe lời Phật thì Phật phiền não, vậy thì Phật đã rơi vào tình chấp rồi! Đó là tâm của chúng sanh chứ không phải là tâm Phật.

Phật đã nói: “**Như thị nhân, như thị quả**”, nhân như thế nào thì quả như thế đó, không thể nào khác được. Bạn tạo nhân như thế nào thì bạn phải nhất định chịu cái quả như thế đó. Chúng ta phải nhớ rằng không có một vị Thần hay một vị Phật nào có thể can thiệp được vào quy luật nhân quả này. Cho nên chúng ta phải quán sát xem Phật dạy chúng ta cái gì!

Chúng ta đã từng học: “**Bồ Tát có một pháp, thường tư duy thiện pháp, quán sát thiện pháp, không để một chút nào bất thiện xen tạp**”. Nếu chúng ta không tư duy thiện pháp, không quán sát thiện pháp thì ngày ngày tập khí của chúng ta sẽ dẫn đạo chúng ta chỉ tư duy bất thiện, chỉ làm những việc bất thiện, chỉ làm những ác pháp bởi vì chúng ta lúc nào cũng tự tư ích kỷ, lúc nào cũng muốn hưởng thụ “*danh vọng lợi dưỡng*”, “*năm dục sáu trần*”.

Hòa Thượng thường nói: “**Bạn muốn trải qua đời sống của Phật Bồ Tát hay bạn muốn trải qua đời sống của một phàm phu tội lỗi? Điều này đều ở chính nơi bạn, tự tác tự thọ, tự mình làm, tự mình chịu!**”.

Chúng ta quán sát quá trình con tầm nhả tơ kéo kén thì thấy con tầm nằm ở đó ngoáy cái đầu để kéo sợi kén. Con tầm tự nhả tơ kéo đến, cuối cùng thì cái kén bít kín nó lại và nó nằm ở bên trong cái kén đó. Khi lấy tơ tầm, người ta cho những cái kén khô vào trong nồi nước sôi rồi dùng cây vót đầu sợi kén lên, cái kén sẽ tự tháo dần ra. Khi họ quay hết thì thấy con tầm nằm trong đó đã bị chết vì nước sôi. Chúng ta khổ

đau hay an vui tự tại đều là do chính mình tạo ra cho mình. Chúng ta phải thường tâm niệm: “*Như thị nhân, như thị quả*”, nhân như thế nào thì quả như thế đó.

TU ĐỊNH

Tựa đề của bài học hôm nay có thể nói là vô lượng nghĩa. Hàng ngày chúng ta quán sát xem tâm của chúng ta có định không. Hàng ngày tâm ta bất định, vì tâm bất định nên ta mới bất an. Chúng ta khởi tâm động niệm, mọi việc làm đều khẩn trương, vội vàng cho nên tâm chúng ta luôn ở trạng thái bất an, không có định, không tự tại. Hàng ngày chúng ta luôn ở trong trạng thái nhanh nhanh, làm gì cũng muốn mau mau, mau đi ngủ, mau đi ăn, mau đi chơi, mau làm việc, cho nên chúng ta mệt nhừ. Phật Bồ Tát trải qua ngày tháng rất tự tại.

Người xưa đã nói: “*Chế tâm nhất xứ, vô sự bất biện*”. Tâm của chúng ta mà trụ lại một chỗ thì chúng ta có thể làm được tất cả mọi việc. Tâm định thì có trí tuệ, vậy thì mọi việc mới thông suốt được. Hàng ngày chúng ta mệt nhừ từ là do tâm ta quá động, cuộc sống của chúng ta diễn ra một cách vội vàng mà không tự tại. “*Tự tại*” khác với “*rẻ rờ*”, chậm chạp. Người ta không vội vàng, không khẩn trương nhưng rất nhanh. Chúng ta khẩn trương nhưng không hề nhanh. Chúng ta quán chiếu, quan sát thì sẽ nhận ra ngay. Người ta đi rất khoan thai trong khi chúng ta chạy theo còn thấy mệt, thở hổn hển mà không theo kịp.

TU HUỆ

Hòa Thượng phân tích trong bài: “*Phật giáo là giáo dục xã hội đa nguyên văn hóa. Thích Ca Mâu Ni Phật là một nhà giáo dục xã hội đa nguyên văn hóa, cũng là một nhà làm công tác nghĩa vụ xã hội đa nguyên văn hóa. Quá trình trụ thế ở thế gian, Thích Ca Mâu Ni Phật đã tổ chức hơn 300 hội. Phật đã giáo hóa trong suốt 49 năm, mục tiêu của Phật là dạy chúng ta “phá mê khai ngộ, lia khổ được vui”. Trong 49 năm, Ngài nói pháp không ngoài nói ra chân tướng sự thật của vũ trụ nhân sinh. Thích Ca Mâu Ni Phật khi ở đời, giáo dục của Ngài không phân chia giới hạn quốc gia, không phân biệt chủng tộc, không phân biệt tôn giáo. Phật không phải là vị Thần, Phật cũng không phải là một vị Tiên. Phật là một người thông đạt, tường tận, triệt để thấu đáo mọi sự lý của vũ trụ nhân sinh”.*

Thích Ca Mâu Ni Phật tổ chức giảng dạy một đề tài được tính là một hội. Thí dụ Phật giảng “*Kinh Bát Nhã*” trong 22 năm thì vẫn tính là một hội. Ngài giảng “*Kinh Hoa Nghiêm*” thì tính là một hội. “*Vũ trụ*” là thế giới chúng ta sinh tồn. “*Nhân sinh*” là ta và người.

Phật không phải là một vị Thần, Phật cũng không phải Tiên, Phật là một con người tu tiến đến thành Phật. Ngài là một người làm công tác nghĩa vụ giáo dục xã hội vô điều kiện. Cho nên chúng ta xưng tán danh hiệu của Ngài là “*Nam Mô Bổn Sư*”. “*Bổn*” là gốc, là ban đầu. “*Sư*” là Thầy. “*Bổn Sư*” là vị Thầy ban đầu, vị Thầy đầu tiên, là vị Thầy khơi nguồn giúp chúng ta trở về với tự tánh giác của chúng ta. Phật không phải là nơi để hàng ngày chúng ta van xin, cầu khẩn, bợ đỡ, mong được ban phước. Thích Ca Mâu

Ni Phật đã nói điều này. Hòa Thượng cũng không ngừng nhắc nhở chúng ta vì lâu lâu chúng ta lại quên. Chúng ta cứ tưởng rằng Đức Phật là đáng tối cao để chúng ta cầu khẩn, van xin, bợ đỡ. Ở Hà Nội, khi đi chùa người ta thường mang theo một cọc tiền lẻ, đến bàn nào họ cũng đặt tiền lẻ lên đó, tiền lẻ đầy trên bàn, thậm chí họ nhét tiền vào tay Phật, nhét tiền xung quanh bức tượng Phật. Đó có phải là việc làm của người có trí tuệ không? Người có trí tuệ không làm như vậy.

Hòa Thượng nói: **“Giáo dục của Phật trong 49 năm, mục đích của Phật là dạy con người phá mê khai ngộ, lìa khổ được vui. Hãy xem Phật dạy chúng ta cái gì và tự xem chúng ta hướng đến Phật học cái gì?”**. Ngày ngày Phật yêu thương chúng sinh, vì chúng sinh mà lo nghĩ. Chúng ta chỉ yêu thương bản thân, chỉ lo nghĩ cho chính mình. Vậy thì chúng ta đâu có học Phật! Những lời dạy của Hòa Thượng đều đánh thẳng vào tập khí xấu ác của chúng ta nên khi nghe mỗi chúng ta đều cảm thấy như bị mắng nhưng không phải như vậy. Chúng ta đừng nghĩ là chúng ta bị mắng. Đó là lòng từ bi của Hòa Thượng. Ngày ngày nói đến những tập khí của chúng sanh để giúp chúng sanh khai ngộ.

Hòa Thượng nói 16 tập khí của chúng ta. Chúng ta có ai là không **“tự tư tự lợi”**, không **“danh vọng lợi dưỡng”** không? Chỉ cần người bên cạnh được khen, ta không được khen thì ta đã cảm thấy ủ dột rồi. Đó chính là danh vọng lợi dưỡng. Hàng ngày chúng ta đều muốn hưởng thụ **“năm dục sáu trần”**, đều **“tham sân si mạn”**. Tâm **“tham”** có vô số biểu hiện.

Tôi nói ra để mọi người nghe nhưng tôi là người nghe trước tiên, tôi thể hội rất sâu sắc. Tập khí của chúng sanh đều như nhau, thế gian nói là **“cá mè một lứa”**. Cho nên 16 tập khí xấu ác đều là bệnh chung của chúng sanh. Chúng ta đều có bệnh giống nhau nhưng chúng ta đều muốn giấu.

Hòa Thượng nói: **“Mục tiêu giáo dục của Phật là dạy người hiểu rõ mối quan hệ giữa người và người, mối quan hệ giữa người với hoàn cảnh thiên nhiên và mối quan hệ giữa người với thiên địa quý thân”**.

Thích Ca Mâu Ni Phật dạy chúng ta **“Tứ Y Pháp”**: **“Y pháp bất y nhân, y liễu nghĩa bất y bất liễu nghĩa, y nghĩa bất y ngữ, y trí bất y thức”**.

“Y pháp bất y nhân”: **“Pháp”** là chánh mà không tà. Chúng ta y pháp chứ không y người, nếu người truyền pháp đúng thì chúng ta hãy nhìn vào, nếu không thì chúng ta chỉ nghe pháp.

“Y liễu nghĩa, bất y bất liễu nghĩa”: Phật dạy chúng ta y theo pháp mà chúng ta có thể thực tiễn trong đời sống, có thể hành trì được, giúp chúng ta sửa đổi, chân thật có được lợi lạc, an vui. Đó gọi là **“liễu nghĩa”**. Nhiều người nghe pháp nhưng chỉ thấy rất hay hay mà không biết phải làm như thế nào, không biết bắt đầu từ đâu.

“Y nghĩa bất y ngữ”: Ngôn ngữ có thể sai khác, mỗi người có thể dùng những cách diễn đạt khác nhau để nói. Chúng ta nghe nếu thấy phù hợp với đạo lý thì chúng ta mới làm.

“Y trí bất y thức”: Tất cả mọi việc làm của chúng ta đều phải dùng trí tuệ để làm chứ không được dùng tình cảm. Chúng ta chỉ cần quán chiếu một chút là biết ai dùng tình cảm để làm việc. Phật chỉ dùng trí tuệ chứ không dùng tình cảm. Chúng ta hãy quán sát xem hàng ngày chúng ta dùng trí tuệ hay dùng tình cảm để làm việc! Ví dụ chúng ta phát tâm mang rau sạch đi tặng mọi người nhưng thật ra là nhân thể đi thăm “*người ấy*”. Đây là “*tự tư tự lợi*”. Ví dụ chúng ta tình nguyện đến nơi đó để hỗ trợ tổ chức sự kiện, mới nghe thì tưởng là “*chí công vô tư*” nhưng thật ra trong đó có “*tự tư tự lợi*”. Có một cách rất đơn giản để nhận biết có “*tự tư tự lợi*”: Khi chúng ta bị ngăn chặn không được làm việc chúng ta muốn mà chúng ta không vui, buồn ra mặt, vậy thì biết rằng mình đang “*tự tư tự lợi*”.

Hàng ngày chúng ta khởi tâm động niệm có chân thật vì chúng sanh đau khổ hay không? Chúng ta phát tâm vì người hay đang phục vụ cho bản thân mình, phục vụ cho cái của mình. Phật dạy chúng ta không được dùng cảm tình để làm việc mà phải dùng trí tuệ để làm việc. Nhưng nếu chúng sanh phạm tình chúng ta vẫn còn “*tự tư tự lợi*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”, hưởng thụ “*năm dục sáu trần*”, “*tham sân si mạn*” thì hàng ngày chúng ta làm việc bằng tình chấp chứ không làm việc bằng trí tuệ.

Hòa Thượng nói: “**Phật là giác mà không mê**”. Chúng ta “**giác mà không mê**”, dựa trên “**giác**” mà làm thì việc làm hàng ngày của chúng ta mới gọi là “**Phật sự**”. Nếu chúng ta dựa trên tình cảm để làm thì gọi là “**ma sự**”. “**Phật sự**” thì không có phiền não vì không rơi vào phân biệt chấp trước, không rơi vào cái ta và cái của ta. “**Ma sự**” thì rơi vào cái ta, cái của ta, rơi vào phân biệt chấp trước vậy thì chắc chắn có phiền não. “**Như thị nhân, như thị quả**”, nhân như thế nào thì quả như thế đó.

Chúng ta phải nghe cho kỹ đoạn này! Hòa Thượng nói: “**Bên ngoài của Phật và người thường gần như không khác, cũng có hi vọng ai lạc, nhưng trong nội tâm của Ngài vĩnh viễn thanh tịnh, tuyệt đối không khởi tâm, không động niệm. Người không có vọng tưởng phân biệt chấp trước thì người đó là Phật. Phạm phu làm việc vì cá nhân, còn Phật Bồ Tát làm việc vì chúng sanh. Phật dạy chúng ta: “Với chính mình thì phải thanh tịnh, đối với chúng sanh phải từ bi”**”.

Ý nghĩa tên của Phật Thích Ca Mâu Ni: “**Thích Ca**” là năng nhân, “**Mâu Ni**” là tịnh mặc. “**Năng nhân**” là từ bi. “**Tịnh mặc**” là thanh tịnh. Đối với chính mình thì phải thanh tịnh, đối với tất cả ngoại cảnh “**ngũ dục lục trần**” thì tâm ta phải giữ được thanh tịnh. Còn đối với chúng sanh, ngoài ta ra thì ta phải từ bi, chính là phải yêu thương, phải bao dung, phải tha thứ.

Hòa Thượng nói: “**Tông chỉ giáo học của Phật pháp là “học vi nhân sự hành vi thế phạm”**”. Người học Phật chúng ta hãy thường nhớ nghĩ đến giáo huấn của Phật và ứng dụng những lời giáo huấn của Phật ngay trong đời sống hàng ngày của chính mình. Học Phật là học trí tuệ chân thật. Khi ta đã chân thật hướng đến Phật mà học tập, làm đúng theo Phật thì đây mới gọi là “**học Phật**”.

“**Học vi nhân sự, hành vi thế phạm**” là một câu nổi tiếng trong “**Kinh Hoa Nghiêm**”, học để làm Thầy người, hành để làm mô phạm cho người. Hàng ngày ta làm, ta khởi tâm động niệm thì ta phải nghĩ:

“Ta làm như vậy mà chúng sanh bắt chước làm theo thì có tốt hay không?”. Hàng ngày chúng ta nghe nhiều nhưng chưa làm được.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!

Chúng con chân thành cảm ơn!